

PROTOKOLL
for
møte i Omsetningsrådet
onsdag 22. mai 2024 kl. 10:00
i
Landbruksdirektoratet

Møtet ble hevet kl. 12:05.

Til stede:	Björg Tørresdal, Thea Susanne Skaug, Bjørn Gimming, Tor Jacob Solberg, Hans Thorn Wittussen (vara for Johan Narum), Anne Jødahl Skuterud, Gaute Lenvik, Bjørn-Ole Juul-Hansen, Anne Berit Aker Hansen, Vidar Olsen og Marit Haugen
Forfall:	Johan Narum
Fra Landbruksdirektoratet:	Nina Strømnes Rodem, Jørn Rolfsen, Mari Vengnes, Hege Heiberg, Sander Mardal, Ida Louise Bjonness, Hans Peder Hvide Bang, Ellen Karin Solevåg, Kari Helen Telfer, Hanna Matre (sak 49/24), Hilde Lillemark (sak 49/24), Norunn Byrkjeland (revisor, sak 49/24), Ingrid Kvasheim (revisor, sak 49/24), Maiken Wickstrøm (sak 52/24) og Ingeborg Seip (sak 52/24)

Saksliste

045/24	Godkjenning av innkalling og dagsorden	2
046/24	Godkjenning av protokoll fra forrige møte	4
047/24	Orientering fra markedsregulator	6
048/24	Alle – Delegerte saker – Rapportering til Omsetningsrådet i møte 22. mai 2024	8
049/24	Alle – Omsetningsrådet- Årsmelding og regnskap for 2023	10
050/24	Kjøtt – Markedsregulerende tiltak svin 2024	11
051/24	Melk – Satser for prisnedskrivning av melk solgt til skoler og barnehager for skoleåret 2024-2025	16
052/24	Egg – Orientering om direktesalg av egg for Omsetningsrådet	19
053/24	Egg – Prioriteringsregelen for egg	22
054/24	Kjøtt og egg – Brev fra LMD om innspill om forsyningsplikten	23

Sak nr.: 045/24	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 22.05.2024	Tittel: Godkjenning av innkalling og dagsorden	Saks nr.: 24/54048- 1

Møtebehandling

Bjørn Gimming foreslo at sak 53/24 utsettes for å få bedre tid til å behandle saken.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Saksdokumenter er sendt ut elektronisk til medlemmer og varamedlemmer. Dokumentene er også lagt inn i skyløsningen Jottacloud. Vedlegg er kun tilgjengelig her.

Sak nr.: 046/24	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 22.05.2024	Tittel: Godkjenning av protokoll fra forrige møte	Saks nr.: 24/54048- 2

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Protokollen fra møtet 22. april 2024 godkjennes.

Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Det har ikke kommet merknader til utsendt protokoll.

Sak nr.: 047/24	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 22.05.2024	Tittel: Orientering fra markedsregulator	Saks nr.: 24/54048- 3

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Presentasjonene fra markedsregulatorene tas til orientering.

Orientering fra markedsregulator

Det ble gitt følgende orienteringer fra markedsregulatorene:

- Korn Anne Jødahl Skuterud
- Kjøtt og egg Hans Thorn Wittussen
- Melk Marit Haugen

Presentasjonene er lagt ut i skyløsningen Jottacloud.

Sak nr.: 048/24	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 22.05.2024	Tittel: Alle – Delegerte saker – Rapportering til Omsetningsrådet i møte 22. mai 2024	Saks nr.: 24/50997- 3

Beskrivelse

Som et ledd i å effektivisere arbeidet delegerte Omsetningsrådet i sak 49/10 vedtaksmyndighet i noen saker av ikke-prinsipiell karakter til Statens landbruksforvaltning, slik det er gitt adgang til etter de endringer i omsetningsloven som trådte i kraft 1. januar 2010. Fullmakten ble videreført til Landbruksdirektoratet fra 01.07.2014, jf. vedtak i sak 51/14. Omsetningsrådet vedtok 22. juni 2020 Reglement for delegering av myndighet fra Omsetningsrådet til Landbruksdirektoratet som sekretariat for rådet 22. juni 2020.

Hjemmel

Reglement for delegering av myndighet fra Omsetningsrådet til Landbruksdirektoratet som sekretariat for rådet av 22. juni 2020, med hjemmel i lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 3 siste ledd.

Forutsetninger**Vedlegg****Møtebehandling**

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Oversikten over delegerte saker avgjort av Landbruksdirektoratet tas til orientering.

Alle - Delegerte saker - Rapportering til Omsetningsrådet i møte 22. mai 2024

Oversikt over delegerte saker til møtet 22. mai 2024.

Sak	Arkivnr.	Tittel
31/24	24/50922-2	Regnskap melk 2023 - vedtak om renteoppgjør
		Vedtak Landbruksdirektoratet godkjenner oppgaven over rente på mellomværende i 2023. Tine SA skal betale 493 727 kroner til fondet for omsetningsavgift på melk.

Sak nr.: 049/24	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 22.05.2024	Tittel: Alle – Omsetningsrådet - Årsmelding og regnskap for 2023	Saks nr.: 24/53836- 1

Beskrivelse

Omsetningsrådet forvalter midler fra omsetningsavgiften, overproduksjonsavgift på melk, standardisert erstatning og kollektivt finansiert omsetningsavgift fra jordbruksavtalen. Det er i 2023 bokført 760,9 mill. kroner i inntekt til fondene, hvorav 16,5 mill. kroner er finansinntekter. De samlede utgiftene utgjorde 720,5 mill. kroner. Dette ga et overskudd på 40,4 mill. kroner og medførte at fondskapitalen ble økt fra 436,1 mill. kroner til 476,5 mill. kroner.

Årsrapporteringen for kvoteordningen har fra 2016 vært en del av Omsetningsrådets årsmelding. I 2023 ble det kjøpt opp melkekvoter for ku og geit for til sammen 268 300 kroner. I jordbruksavtalen 2023 ble det avtalt å akkumulere kvotene til et felles utvalg i 2025. Netto kostnader for kvoteordningen belastes fondet for melk.

Omsetningsrådet skal behandle årsregnskapet og årsmelding før revisor avlegger beretning. Revisors beretning stiles til Landbruks- og matdepartementet. Regnskapet er revidert.

Hjemmel

Forutsetninger

Vedlegg

Omsetningsrådets årsmelding 2023.

Møtebehandling

Noen av rådsmedlemmene hadde forslag til endringer i årsmeldingen, som sekretariatet vil ta med i endelig årsmelding.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Årsmelding og regnskap for 2023 godkjennes.
2. Landbruksdirektoratet får fullmakt til å foreta tekniske og redaksjonelle endringer.

Sak nr.: 050/24	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 22.05.2024	Tittel: Kjøtt - Markedsregulerende tiltak svin 2024	Saks nr.: 24/27896- 11

Beskrivelse

Nortura søker Omsetningsrådet om mulighet for å benytte frysefradrag for svin på inntil 50 prosent i perioden fra og med uke 22 til og med uke 33 2024 for salg av inntil 2 080 tonn. Nortura foreslår samtidig at det stilles krav til kjøp av ferske slakt over forsyningsplikten til hvor stort frysefradrag som gis.

Nortura foreslår at størrelsen på frysefradraget knyttes til bestilling av ferske slakt fra reguleringslager på følgende måte:

- Aktøren kan få inntil 50 prosent frysefradrag dersom aktøren bestiller minst sitt historiske grunnlag ved kjøp over forsyningsplikten
- Aktøren kan få inntil 40 prosent frysefradrag dersom aktøren bestiller 70 prosent av sitt historiske grunnlag ved kjøp over forsyningsplikten
- Store aktører som kjøper enten kun fra reguleringslager eller bestiller mindre enn 70 prosent av sitt historiske grunnlag kan få inntil 25 prosent frysefradrag.
- Mindre aktører som ikke har opparbeidet seg et historisk grunnlag, eller ikke har kjøpt svin på forsyningsplikten på lang tid, vil kunne kjøpe svin fra reguleringslager med inntil 40 prosent frysefradrag.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med Norturas søknad.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt punkt 3-2, fastsatt av Omsetningsrådet 31. mars 2011 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura av 10. mai 2024

Forslag til vedtak

1. Omsetningsrådet gir Nortura SA en forhåndsgodkjennelse av godtgjørelse for frysefradrag på inntil 50 prosent av engrospris ved salg av inntil 2 080 tonn svinekjøtt fra reguleringslager i perioden fra og med uke 22 til og med uke 33 2024.
2. Nortura SA gis tillatelse til å knytte størrelsen på frysefradraget til bestilling av ferske slakt av svin over forsyningsplikten på følgende måte:
 - a. Nortura SA gis mulighet til å benytte inntil 50 prosent frysefradrag dersom aktøren bestiller minst sitt historiske grunnlag ved kjøp av ferske slakt over forsyningsplikten.
 - b. Nortura SA gis mulighet til å benytte inntil 40 prosent frysefradrag dersom aktøren bestiller 70 prosent av sitt historiske grunnlag ved kjøp av ferske slakt over forsyningsplikten.
 - c. Nortura SA gis mulighet til å benytte inntil 25 prosent frysefradrag til store aktører som enten kjøper kun fra reguleringslager eller bestiller mindre enn 70 prosent av sitt historiske grunnlag ved kjøp av ferske slakt over forsyningsplikten.

- d. Nortura SA gis mulighet til å benytte inntil 40 prosent frysefradrag til mindre aktører som ikke har opparbeidet seg et historisk grunnlag eller ikke har kjøpt svin på forsyningsplikten på lang tid.
3. Nortura gis tillatelse til å varsle bransjen om tiltaket umiddelbart etter Omsetningsrådets møte 22. mai 2024.

Møtebehandling

Leder Bjørg Tørresdal foreslo å legge til et nytt punkt 2 i vedtaket som presiserer at tiltaket også gjelder Nortura.

Protokollen fra denne saken frigis ved møteslutt.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Omsetningsrådet gir Nortura SA en forhåndsgodkjenning av godtgjørelse for frysefradrag på inntil 50 prosent av engrospris ved salg av inntil 2 080 tonn svinekjøtt fra reguleringslager i perioden fra og med uke 22 til og med uke 33 2024.
2. Nortura SA gis tillatelse til å knytte størrelsen på frysefradraget til bestilling av ferske slakt av svin over forsyningsplikten på følgende måte:
 - a. Nortura SA gis mulighet til å benytte inntil 50 prosent frysefradrag dersom aktøren bestiller minst sitt historiske grunnlag ved kjøp av ferske slakt over forsyningsplikten.
 - b. Nortura SA gis mulighet til å benytte inntil 40 prosent frysefradrag dersom aktøren bestiller 70 prosent av sitt historiske grunnlag ved kjøp av ferske slakt over forsyningsplikten.
 - c. Nortura SA gis mulighet til å benytte inntil 25 prosent frysefradrag til store aktører som enten kjøper kun fra reguleringslager eller bestiller mindre enn 70 prosent av sitt historiske grunnlag ved kjøp av ferske slakt over forsyningsplikten.
 - d. Nortura SA gis mulighet til å benytte inntil 40 prosent frysefradrag til mindre aktører som ikke har opparbeidet seg et historisk grunnlag eller ikke har kjøpt svin på forsyningsplikten på lang tid.
3. Punkt 2 gjelder også når Nortura SA kjøper fra reguleringslager, jf. prinsippet om konkurransenøytralitet i markedsreguleringsforskriften § 1 fjerde ledd.
4. Nortura gis tillatelse til å varsle bransjen om tiltaket umiddelbart etter Omsetningsrådets møte 22. mai 2024.

Kjøtt - Markedsregulerende tiltak svin 2024

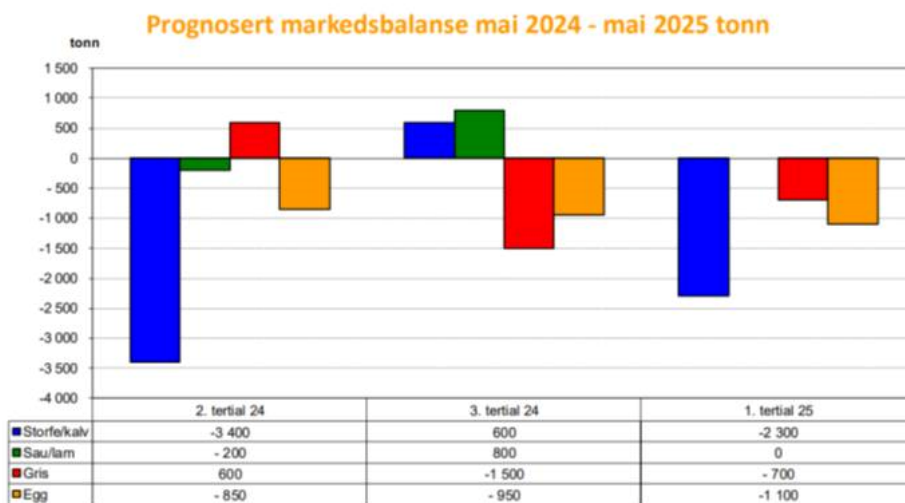
Nortura søker i brev av 10. mai 2024 om muligheten for å øke frysefradraget for svin til inntil 50 prosent i perioden fra og med uke 22 til og med uke 33 2024. Nortura foreslår samtidig at størrelsen på frysefradraget som gis skal være knyttet til uttak av ferske slakt av svin over forsyningsplikten.

Norturas søknad gjengis her i sin helhet:

«Økt frysefradrag på gris i perioden uke 22-33

Fryst helt slakt av gris har best før-holdbarhet på 1 år. Det ligger nå om lag 2 080 tonn med helt slakt av gris som når denne datoen i perioden fra uke 22-33. Totalmarked mener at det er behov for å øke frysefradraget å gjøre det mer attraktivt å kjøpe gris fra reguleringslager. Dette vil sikre at det blir solgt og benyttet i ordinære varestrømmer.

Det er også forventet normal slaktning i perioden. Reduserte tilførsler som følge av frivillig reduksjon av smågrisproduksjonen får først effekt fra august. For å forhindre at det fryses inn mye gris i perioden det er åpnet opp for kjøp av frossen gris med betydelig rabatt vil Nortura knytte krav til kjøp av fersk gris til rabattnivået ved uttak fra reguleringslager. Rabattene er betydelige, og det vil være urimelig for bonden å bli belastet omsetningsavgift både for å rabattere dette partiet, samtidig som det skal fryses inn gris som det er behov for i markedet fra august og frem mot jul. Prognosene viser at det er et underskudd av gris på 1 500 tonn i 3. tertial 2024 og et underskudd på 700 tonn i 1. tertial 2025.

=> Prognose pr. mai 2024: Planlagt gj. snittlig engrospris for gris = kr 44,90. Storfe= kr 74,30. Lam = kr 83,00 og egg = kr 25,40.

=> Markedsbalanse = Prognoserte tilførsler + Antatt import - Prognosert engrossalg

=> Import = WTO-kvoter, SACU-import, spekk, Islandslam, GSP, EU-kvoter og kvoter fra Storbritannia. Importen er skjønsmessig fordelt på tertial

Totalmarked søker Omsetningsrådet om mulighet for å benytte inntil:

- 50% frysefradrag dersom aktøren bestiller minst sitt historiske grunnlag ved kjøp av fersk gris
- 40% frysefradrag hvis aktøren bestiller 70% av sitt historiske grunnlag.
- For store aktører som kjøper enten kun fra reguleringslager eller bestiller mindre enn 70% av sitt historiske grunnlag får disse 25% frysefradrag.
- For mindre aktører som ikke har opparbeidet seg et historisk grunnlag, eller ikke har kjøpt gris på forsyningsplikt på lang tid, vil disse kunne kjøpe gris fra reguleringslager med 40% frysefradrag.»

Landbruksdirektoratets vurdering

Reguleringslageret for svin bygde seg opp i løpet av 2023, og ved inngangen til 2024 var det på 3 634 tonn. Ved utgangen av uke 17 2024 var det på 3 614 tonn. På grunn av det store reguleringslageret har Omsetningsrådet i to omganger økt frysefradraget for svin. 12. oktober 2023 vedtok rådet en forhåndsgodkjenning på inntil 25 prosent for perioden uke 43 2023 – uke 13 2024. Det samme tiltaket ble så forlenget til å også gjelde ukene 14–35 2024, i sak 14/24 av 13. mars 2024. Frysefradrag på 25 prosent har vist seg å ikke være nok for å få redusert reguleringslageret tilstrekkelig, og Nortura ber nå om mulighet for å bruke frysefradrag på inntil 50 prosent for deler av den perioden som det allerede er vedtatt inntil 25 prosent frysefradrag. Om lag 2 080 tonn svin på reguleringslager når «best før-holdbarhet» i løpet av perioden som Nortura foreslår å øke frysefradraget.

Bestemmelsen om frysefradrag er hjemlet i retningslinjer for markedsregulering av kjøtt punkt 3-2. Der står det som følger:

«Ved levering av helt slakt fra reguleringslager til det norske markedet godtgjøres de frysefradrag som markedsregulator til enhver tid fastsetter ut fra markedssituasjonen. Godtgjørelsen kan ikke til enhver tid overstige 25 prosent av engrospris ved uttak for kjøtt av storfe og 15 prosent for kjøtt av svin, og sau/lam. Godtgjørelse for frysefradrag utover dette må forhåndsgodkjennes av Omsetningsrådet.

Eksport av hele/halve skrotter og/eller andre kjøttstykker med eller uten bein som har blitt godtgjort med frysefradrag er ikke tillatt.

Markedsregulator har ansvaret for å opplyse om at bestemmelsene i første og andre ledd ved salg fra reguleringslager skal overholdes.» (vår strek)

Som gitt i første ledd er det ordinære frysefradraget for kjøtt av svin begrenset til 15 prosent. Det er imidlertid åpnet for at godtgjørelse utover dette kan forhåndsgodkjennes av Omsetningsrådet.

For å unngå at høyt frysefradrag medfører økt innfrysing av ferske slakt, foreslår Nortura at man knytter krav til bestillinger av ferske slakt over forsyningsplikten til størrelsen på frysefradraget som gis. Utgangspunktet vil være aktørenes historiske grunnlag for forsyningsplikten. Landbruksdirektoratet ser behovet for å gjøre en slik kobling. Dersom høyt frysefradrag gjør det mer attraktivt å kjøpe fryst kjøtt fra reguleringslager enn ferskt kjøtt, kan det medføre at bestillingene over forsyningsplikten går ned. Det vil videre føre til økt innfrysing på reguleringslager. Økt innfrysing gir økte kostnader for bøndene, og det er også satt begrensninger på mengden som kan fryses inn gjennom maksimalt årlig kvantum for innfrysing av svin på reguleringslager, som er 3 000 tonn. Reguleringslageret er stort, og det er behov for å sette i verk tiltak raskt for å få omsatt lageret før man overstiger «best før-holdbarhet». Forslaget fremstår også konkurransenøytralt.

Kostnaden ved tiltaket vil ifølge Nortura være på 22 mill. kroner dersom alt blir solgt med 50 prosent frysefradrag. Dette er kostnaden utover frysefradraget på 25 prosent som allerede er vedtatt. Nortura vil ta høyde for denne kostnaden når de legger frem revidering av omsetningsavgiften til Omsetningsrådets møte 20. juni.

Reguleringslageret er stort, og store deler av det bør omsettes innen uke 33 av hensyn til holdbarhet. Samtidig er det viktig å sørge for at økt salg fra reguleringslager ikke fører til tilsvarende reduksjoner i bestillingene over forsyningsplikten som igjen vil føre til økt innfrysing på reguleringslageret. Landbruksdirektoratet innstiller på at Norturas søknad innvilges, og at de dermed får mulighet til å benytte frysefradrag på inntil 50 prosent i perioden fra og med uke 22 til og med uke 33, med de kravene knyttet til forsyningsplikten som Nortura har foreslått.

En kobling mellom forsyningsplikten og frysefradrag er, såvidt direktoratet kjenner til, ikke blitt brukt tidligere. Det hadde vært en fordel om direktoratet hadde hatt lengre tid på å forberede saken. Direktoratet ser imidlertid at denne saken haster, og har derfor vektlagt hensynet til rask saksbehandling.

Informasjonsplikten skal sikre alle markedsaktører lik tilgang på informasjon om blant annet reguleringsaktiviteter. Oppstart for tiltaket er allerede i uke 22, så det er derfor viktig å få informasjon ut kort tid etter tiltaket eventuelt vedtas. Landbruksdirektoratet mener at Nortura bør legge ut informasjon på sine nettsider i tillegg til å varsle aktørene direkte via mail, som de opplyser er rutinen. Landbruksdirektoratet foreslår for Omsetningsrådet at Nortura gis tillatelse til å varsle bransjen om tiltaket umiddelbart etter Omsetningsrådets møte 22. mai 2024.

Sak nr.: 051/24	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 22.05.2024	Tittel: Melk - Satser for prisnedskrivning av melk solgt til skoler og barnehager for skoleåret 2024-2025	Saks nr.: 24/53324- 2

Beskrivelse

Saken gjelder fastsettelse av satser for prisnedskrivning av melk solgt til skoler og barnehager for skoleåret 2024-2025.

Satsene, som skal fastsettes i forskrifts form, sendes herved på høring til rådets representanter som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høringen skjer muntlig i møtet 22. mai 2024, jf. forvaltningsloven § 37. Dette er i tråd med langvarig praksis for behandling av endring av satser i Omsetningsrådet.

Tine foreslår at satsene for prisnedskrivning av skolemilk videreføres på samme nivå for skoleåret 2024-2025 som for skoleåret 2023-2024.

Satser for prisnedskrivninger av skolemilk for skoleåret 2024-2025 foreslås satt til 1,00 krone per liter for 1/4-liters kartonger. Sats på andre forpakkingsstørrelser ble avvirket i 2023. Satsen er uendret sammenlignet med skoleåret 2023/2024.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Hjemmel

Lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd.
Forskrift 22. juni 2020 nr. 1399 om prisnedskrivning av melk solgt til skoler og barnehager § 5.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Tine av 4. april 2024

Møtebehandling

Flere medlemmer i rådet støttet en anbefaling om å gjøre en ny vurdering av ordningen. Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet vedtar følgende endringsforskrift:

«Forskrift om endring i forskrift 22. juni 2020 nr. 1399 om prisnedskrivning av melk solgt til skoler og barnehager, fastsatt av Omsetningsrådet 22. mai 2024 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd.

I

I forskrift 22. juni 2020 nr. 1399 om prisnedskrivning av melk solgt til skoler og barnehager gjøres det følgende endring:

§ 5 fjerde og femte ledd skal lyde:

Satser for prisnedskrivning av melk solgt til skoler og barnehager i perioden 1. juli 2023-30. juni 2024 skal være som følger:

- Sats for ¼ liters forpakninger er 1,00 kr per liter.
- Sats for andre forpakninger er 0,00 kr per liter.

Satser for prisnedskrivning av melk solgt til skoler og barnehager i perioden 1. juli 2024-30. juni 2025 skal være som følger:

- Sats for ¼ liters forpakninger er 1,00 kr per liter.
- Sats for andre forpakninger er 0,00 kr per liter.

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2024.»

Melk - Satser for prisnedskrivning av melk solgt til skoler og barnehager for skoleåret 2024-2025

Meieriselskap som selger konsummelk til barnehager, barne- og ungdomsskoler og videregående skoler kan søke om godtgjøring i form av prisnedskrivning. Satser for prisnedskrivning fastsettes av Omsetningsrådet. Saken gjelder fastsettelse av satser for prisnedskrivning av melk solgt til skoler og barnehager for skoleåret 2024-2025.

Satsene, som skal fastsettes i forskrifts form, sendes herved på høring til rådets representanter som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn av høringen skjer muntlig i møtet 22. mai 2024 jf. forvaltningsloven § 37. Dette er i tråd med langvarig praksis for behandling av endring av satser i Omsetningsrådet.

Tine SAs forslag til satser for skoleåret 2024-2024

Tine foreslår i brev av 4. april 2024 at satsene for prisnedskrivning av skolemelk videreføres på samme nivå for skoleåret 2024-2025 som for skoleåret 2023-2024.

Satser for prisnedskrivning av skolemelk for skoleåret 2024-2025 foreslås satt til 1,00 krone per liter i ¼ liters kartonger og 0,00 kroner per liter for andre forpakkingsstørrelser.

Tine mener at støtten må være så lav som mulig ettersom at det er melkeprodusentene som finansierer ordningen via omsetningsavgiften. Tine viser videre til fjorårets brev hvor de anbefalte at tilskuddet kun gis til hvit melk i ¼ liters forpakning (se sak 32/23). Tine viste da til evalueringen gjennomført i 2015 som viste at pristilskuddet ikke påvirker etterspørselen etter melk i skoler og barnehager. Tine anbefaler likevel en fortsettelse av ordningen med en videreføring av fjorårets satser, da det er en risiko for at skoleeier ikke vil gi melk innpass i skolen dersom tilskuddet fjernes.

Tine jobber kontinuerlig med å informere skoler og foresatte om hvorfor melk er viktig å drikke. Produktene som produseres for skolene følger kostrådene og Helsedirektoratets retningslinjer for mat og måltider. I januar 2024 ble helmelk 250 ml lansert igjen etter stort engasjement fra foresatte.

Landbruksdirektoratets vurdering

Formålet med prisnedskrivninger av melk til barnehager og skoler er å øke salget av melk både på kort og lengre sikt. Evalueringen fra 2015 antar at bortfall av subsidier ikke påvirker melkens innpass i skolen, og at andre virkemidler som produkttilpassning og samarbeid mellom helse-, undervisnings- og landbruksmyndigheter er mer effektive.

Landbruksdirektoratet ser at prisnedskrivningen kan ha en begrenset effekt på salget av skolemelk, og ettersom det er ønskelig med en så lav sats som mulig mener direktoratet at en videreføring av nåværende satser er fornuftig.

Direktoratet setter dog spørsmålsteget ved ordningens holdbarhet dersom pristilskuddet ikke fører til stabilisering eller økt etterspørsel, men kun er basert på en usikkerhet om skoleeiere fortsatt vil gi innpass til melken. Til neste år er det 10 år siden forrige evaluering gjort, og direktoratet vil anbefale en ny vurdering av ordningen for å kunne ta stilling til om den gir merverdi.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag om å videreføre nåværende satser.

Sak nr.: 052/24	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 22.05.2024	Tittel: Egg – Orientering om direktesalg av egg for Omsetningsrådet	Saks nr.: 24/53992- 1

Beskrivelse

I Omsetningsrådets møte 22. april 2024 kom det et ønske om en orientering av direktesalget av egg fra Landbruksdirektoratet.

Hjemmel

Forskrift 20. desember 1996 nr. 1343 om innkreving av omsetningsavgift og overproduksjonsavgift § 5.

Reglement for delegering av myndighet fra Omsetningsrådet til Landbruksdirektoratet som sekretariat for rådet av 22. juni 2020 § 8, med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 8.

Forutsetninger**Vedlegg****Møtebehandling**

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Saken om direktesalg av egg tas til orientering.

Egg – Orientering om direktesalg av egg for Omsetningsrådet

Om direktesalg

Omsetningsavgift og forskningsavgift er lovpålagte avgifter som foretak med eggproduksjon har plikt til å betale for eggmengden de omsetter både gjennom registrert eggpakkeri og ved direktesalg.

Registrerte pakkerier er Nortura SA (tre anlegg), Den Stolte Hane AS, Jonas H. Meling AS, Toten Eggpakkeri AS og Rias pakkeri AS. I 2022 mottok disse pakkeriene 65,2 mill. kg egg.

Foretak som selger egg utenom registrert eggpakkeri, skal rapportere salget som direktesalg. Dette gjelder salg direkte til forbruker, butikk, kafé, hotell eller lignende, og til pakkeri som ikke er registrert hos Landbruksdirektoratet.

Foretak med eggproduksjon i fylkene Vestland, Møre og Romsdal, Nordland, Troms og Finnmark kan også søke om distriktstilskudd for mengden egg som er solgt til andre enn registrerte eggpakkerier. Dette gjøres ved å rapportere foretakets direktesalg.

Rapporteringen gir oversikt over størrelsen på direktesalget.

Tidligere gjennomgang av direktesalget på egg

I Omsetningsrådets møte 13. september 2016, sak 63/16, vedtok OR å delegere myndigheten til å fastsette avgiftssummen på egg etter skjønn i henhold til omsetningsloven § 8. I tillegg vedtok OR at det ikke skal kreves inn avgift for produsenter med 50 eller færre høner. Tidligere var grensen på 30 høner og Landbruksdirektoratet så da at det var en del hobbyprodusenter med lavtytende høner – og mange haner – som ble avkrevd avgift med denne grensen. Vi fikk en del klager fra disse, fordi produksjonen ble beregnet for høyt. Derfor fremmet Landbruksdirektoratet forslag om å heve grensen for antall høner man kan ha før omsetningsavgift skal innkreves.

Landbruksdirektoratet legger til grunn at en høne legger 18 kg egg i året, hvorav 48 kg egg trekkes fra til eget forbruk per år per jordbruksforetak. Gjennomsnittsproduksjonen på 18 kg per høne per år som blir lagt til grunn, er beregnet på bakgrunn av tall innhentet fra næringen om gjennomsnittlig eggproduksjon. Det tas også høyde for normal utskiftning av høner i løpet av et produksjonsår. For foretak med færre enn 1 000 høner legger vi til grunn en produksjon på 15 kg egg per høne per år. Den lavere mengden egg beregnet per høne når besetningen er på under 1 000 høner, ble diskutert i sak 63/16. Endringen med en nedjustering av ytelsen per høne i mindre flokker ville føre til en riktigere beregning av avgiften, noe som ville øke legitimiteten til avgiften og føre til færre klager – og derigjennom også visse ressursbesparinger.

Landbruksdirektoratets rutine for innhenting av rapportering

Dagens rutine ble innført i 2021, for rapporteringsåret 2020.

Når produksjonstilskudd er utbetalt i februar, har vi oversikt over alle foretak som har søkt om produksjonstilskudd for verpehøner foregående år. Det kjøres ut en liste over foretak som har søkt om tilskudd for mer enn 50 verpehøner med tilhørende e-post-adresser. Dette gjøres i mars. Deretter sendes det ut nettskjema for rapportering av direktesalget på e-post. Skjemaet ligger også tilgjengelig på Landbruksdirektoratets nettsider, sammen med informasjon om direktesalg.

Rapporteringen gjelder altså foregående år, og svarfristen er 1. juni. Alle som mottar nettskjemaet skal rapportere. De som ikke har direktesalg, skal rapportere null kg. Det er enkelt å rapportere, og vi har hatt gode tilbakemeldinger fra produsentene. Det tar imidlertid lang tid før vi får inn svar fra alle. Det har vært nødvendig å sende ut flere påminnelser om rapporteringen. For 2022 ble det sendt ut fire purringer på e-post, og 35 produsenter fikk brev som femte purring. Det kom rapporteringer fra alle til slutt. Oversikten over direktesalget for foregående år er ikke klar før på høsten.

Rapporterte mengder direktesalg har økt de siste årene.

År	Kg egg
2010	4 404 500
2015	6 628 522
2020	8 145 588
2022	7 940 135

For året 2022 ble det rapportert direktesalg av 7,9 mill. kg egg. Det ble sendt ut nettskjema til 658 produsenter med mer enn 50 høner. Av disse oppga 117 foretak at de ikke hadde direktesalg, mens 30 foretak oppga så lavt direktesalg at det ikke ble fakturert. Det blir ikke sendt fakturaer under 100 kroner. Dette betyr at 22 prosent av foretakene som mottok nettskjema hadde lite eller ikke noe direktesalg, og at 78 prosent av foretakene hadde direktesalg som ble fakturert. For 2020 var det 165 foretak (av 663) som rapporterte at de ikke hadde direktesalg, dvs. 25 prosent. Størrelsen på direktesalg per foretak varierer veldig, fra noen få hundre kg til 430 tonn. Mange foretak som leverer egg til registrert eggpakkeri har betydelig direktesalg i tillegg. En del foretak med 7 500 høner eller mer, leverer ikke til registrert eggpakkeri, men rapporterer bare direktesalg. Gjennomsnittlig direktesalg er ca. 12 000 kg per foretak.

For de foretakene som ikke rapporterer, og som vi sender brev til som siste purring, beregner vi direktesalget. Vi bruker en produksjon på 18 kg per høne per år for foretak med 1 000 høner eller mer, og 15 kg per høne per år for foretak med færre enn 1 000 høner. Fra beregnet eggmengde trekkes 48 kg til privat forbruk og eventuelle leveranser til registrert eggpakkeri. Da framkommer et teoretisk beregnet direktesalg. Dersom foretaket fremdeles ikke rapporterer, blir dette direktesalget brukt ved fakturering.

For 2022 ble det sendt faktura til 511 foretak, og det ble krevd inn 9,1 mill. kr i omsetningsavgift. Omsetningsavgiften var 0,80 kr/kg i 1. halvår og 1,50 kr/kg i 2. halvår.

Det er Statsforvalteren som har ansvaret for kontroll av eggprodusentene.

Sak nr.: 053/24	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 22.05.2024	Tittel: Egg – Prioriteringsregelen for egg	Saks nr.: 24/23782- 16

Møtebehandling

Bjørn Gimming foreslo å utsette saken.

Vedtaket i denne saken frigis ved møteslutt.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken utsettes til mandag 27. mai 2024 kl. 14:30.

Sak nr.: 054/24	Sektor: Kjøtt og egg	Styre/råd: OR
Behandling: 22.05.2024	Tittel: Kjøtt og egg - Brev fra LMD om innspill om forsyningsplikten	Saks nr.: 24/52549- 2

Beskrivelse

Omsetningsrådet har fått brev fra Landbruks- og matdepartementet med invitasjon til å avgi forslag til endring av rammeforskriftens bestemmelser om Norturas forsyningsplikt på kjøtt og egg.

Omsetningsrådet må ta stilling til om rådet skal avgi forslag til endringer i rammeforskriften og eventuelt innholdet i dette.

Hjemmel**Forutsetninger****Vedlegg**

Brev fra Landbruks- og matdepartementet datert 24. april 2024

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet viser til mottatt invitasjon av 24. april 2024 til å avgi forslag til endring av bestemmelsene om Norturas forsyningsplikt på kjøtt og egg i forskrift 1. juli 2003 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksvarer. Rådet ønsker ikke å gi en egen uttalelse i saken, men henviser til innspill fra inviterte medlemmers respektive organisasjoner.

Kjøtt og egg - Brev fra LMD om innspill om forsyningsplikten

Landbruks- og matdepartementet (LMD) inviterer i brev av 24. april 2024 Omsetningsrådet til å avgi forslag til endring av forskrift 1. juli 2003 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksvarers (rammeforskriften) bestemmelser om Norturas forsyningsplikt på kjøtt og egg. Invitasjonen er sendt ut til flere organisasjoner. Av organisasjonene som er representert i rådet gjelder det Nortura, KLF, Virke, NHO Mat og Drikke, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Landbruksdirektoratet har også mottatt invitasjonen. Frist for å avgi forslag er 31. mai 2024.

Etter fristen vil departementet ta stilling til om det bør foreslås endringer i regelverket. Eventuelle forslag til endringer i regelverket vil bli sendt på ordinær høring, der alle markedsaktører får anledning til å gi innspill.

LMD viser til henvendelser fra blant annet Omsetningsrådet som bakgrunn for en gjennomgang av de gjeldende bestemmelsene. De trekker også frem noen av problemstillingene som har blitt reist som bakgrunn for at de ber om innspill. For begge sektorer gjelder det fordeling med utgangspunkt i aktørens bestillinger versus historiske kjøp i ulike markedsituasjoner der fordeling i underskuddssituasjoner er knyttet til tolladministrering etter forskrift 22. desember 2005 nr. 1723 om administrative nedsettelse av tollavgiftssatser for landbruksvarer. De trekker herunder frem utfordringen med overbestillinger ved fordeling etter aktørens bestillinger. For kjøtt vises det til Omsetningsrådets vedtak i sak 38/23 av 20. april 2023, der rådets vedtak var som følger:

«Omsetningsrådet tar vurderingen fra sekretariatet i sak 008/23 og 038/23 til etterretning og oppfordrer til at LMD gjennomgår ordlyden i rammeforskriften § 4-2 for å sikre at forsyningsplikten ivaretar rettferdig og effektiv fordeling av slakt uten at det oppstår konkurransevridning.»

For egg nevner LMD en mulighet for at historiske kjøp legges til grunn, men med et kvantumspåslag innenfor et nærmere bestemt maksimalt prosentnivå. For egg nevnes også fordeling av ferske skallegg mellom ulike bruksområder i perioder med underskudd av norsk vare. Utover dette ber også departementet om innspill på andre forhold som gjelder markedsregulators forsyningsplikt for kjøtt og egg.

Landbruksdirektoratets vurdering

Proessen som LMD nå legger opp til har delvis bakgrunn i henvendelser fra Omsetningsrådet. Omsetningsrådets behandlet forsyningsplikten på kjøtt i sak 38/23 av 20. april 2023 og oppfordret da LMD til å gjennomgå ordlyden i rammeforskriften § 4-2 som omhandler forsyningsplikten på kjøtt. Omsetningsrådet har også hatt forsyningsplikten på egg til behandling i sak 17/24 av 13. mars 2024 og skal også behandle en ny sak i dette møtet. Landbruksdirektoratet stiller seg positiv til at departementet gjennomfører en prosess på regelverket for begge sektorer. I første omgang er det enkelte organisasjoner som er bedt om å avgi innspill. Dersom departementet ser behov for endringer i regelverket, vil høringen være åpen slik at alle markedsaktører kan gi innspill. Landbruksdirektoratet er som nevnt en av organisasjonene som er invitert til å avgi endringsforslag i denne omgangen. Direktoratet ser for seg å gi et svar som beskriver noen tilgrensende temaer som det kan være aktuelt å ta med i regelverksgjennomgangen.

Omsetningsrådet har også tidligere vært høringsinstans på endringsforslag i rammeforskriften. Det har vært presedens i slike tilfeller at rådet ikke avgir høringssvar, og heller latt det være opp til rådets medlemmer og deres organisasjoner å avgi egne svar. Landbruksdirektoratet ser det naturlig at en slik invitasjon om å komme med endringsforslag behandles på samme måte. Ved høring av rammeforskriften i 2019 vedtok Omsetningsrådet

følgende vedtak i sak 136/19 av 13. desember 2019:

«Omsetningsrådet viser til mottatt forslag til endringer i forskrift 2003-07-01 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering av jordbruksvarer. Rådet ønsker ikke å gi egen uttalelse i saken, men henviser til høringssvar fra medlemmenes respektive organisasjoner, som alle er på listen over høringsinstanser.»

Landbruksdirektoratet foreslår på tilsvarende måte at Omsetningsrådet gir følgende svar på invitasjonen fra LMD:

«Omsetningsrådet viser til mottatt invitasjon av 24. april 2024 til å avgi forslag til endring av bestemmelsene om Norturas forsyningsplikt på kjøtt og egg i forskrift 1. juli 2003 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksvarer. Rådet ønsker ikke å gi en egen uttalelse i saken, men henviser til innspill fra inviterte medlemmers respektive organisasjoner.»